

Nakladatelství Aleš Prstek vydalo českoněmecký výbor mých překladů z poezie Rainera Marii Rilka s názvem *V cizím parku* s ilustracemi Víta Ondráčka a doslovem Lukáše Motyčky.

V kresbě dospělých let se Vít Ondráček zhlédl v Alfredu Kubinovi, rodáku z Litoměřic a světově proslulému rakouskému kres-líři-fantastovi, v praotci snivců Odilonu Redonovi, a zvláště pak v Maxu Ernstovi, klasikovi moderny předešlého století.

Radek MALÝ

*

24.

7.

1977,

Olomouc

zdroj: P. Vierkant

Vystudoval germanistiku a bohemistiku na FF UP, na KB získal v roce 2005 doktorát a od roku 2006 zde působí jako odborný asistent. Vyučuje translatologii, německy psanou literaturu z českých zemí, literární expresionismus, literaturu pro děti a mládež, nakladatelskou praxi a komparatistiku.

Od roku 2011 je vedoucím Katedry tvůrčího psaní na LA-SŠJŠ v Praze.

Během studií na germanistice se účastnil přednášek Ludvíka Kundery, jenž je i autorem doslovu k Malého sbírce *Větrní*. Kundera na svého studenta vzpomíná těmito slovy: „Radka Malého jsem poznal za svých olomouckých germanistických přednášek. Všiml jsem si ho proto, že patřil k několika málo mládencům, dominovaly totiž dívky. Sedával většinou hodně vzadu a soustředěně psal. Jestli zaznamenával mé výklady (o německém dramatu a poezii, romantismu, baroku, expresionismu a dadaismu), nebo skicoval vlastní verše, na to jsem se ho nikdy nezeptal. Vyhlášoval jsem vždy překladatelské básnické soutěže, jichž se zúčastňovalo dvacet až třicet studentů, na sklonku semestru se výsledky rozebíraly, konfrontovaly, bývalo to často veselé, neboť konkrétní. Radek Malý se zřetelně odlišoval od většiny posluchačů, byl totiž mimořádně sečtělý, což je stále vzácnější, rychle zvládal veršové řemeslo a v rozmluvách neupadal do mlhavých řečí o Inspiraci, Intuici a Tvoření (samá velká písmena!), nýbrž mluvil věcně o práci.“ (L. Kundera: doslov Na cestu, in R. Malý: *Větrní*, s. 101.) Výsledkem překladatelské snahy Radka Malého bylo ještě v době jeho studií vítězství v překladatelské soutěži Jiřího Levého v kategorii Poezie (2000). Překládům z němčiny se Malý nadále hojně věnuje, zaměřuje se zejména na tvorbu expresionistů, jimiž se zabýval i v mnoha svých odborných pracích včetně své práce disertační pod názvem *Spásná trhlinka. Reflexe poezie Georga Trakla v české literatuře*, 2005. Její knižní podoba byla v roce 2008 oceněna Čestným uznáním rektora UP autorům vědeckých monografií. Je taktéž autorem *Malé antologie poezie německého expresionismu – Držice v drzých držkách cigarety*.

Vlivy expresionistických autorů jsou patrné i v Malého tvorbě básnické. Ludvík Kundera podtrhuje hned několik jmen, která se mu v souvislosti s Malého dílem jeví relevantní – **Alfred Lichtenstein (tomu je věnována báseň *Soumrak ze sbírky Větrní*), Jakob van Hoddis, Georg Heym (jemu je ve *Větrní* dedikována báseň *Umbra Vitae*), Georg Trakl či Karl Lubomirski¹**, jehož verše Malý přeložil v roce 2003 pod názvem *Pták nad hořícím lesem*. Dle Kundery byla právě práce na překladech posledního jmenovaného autora pro Malého inspirací k výrazné formální proměně oproti prvním básnickým pokusům – k narušení pravidelného verše, což se projevilo již v debutu *Lunovis* a výrazněji též ve druhé sbírce *Vraní zpěvy*, za niž Malý získal Cenu Jiřího Orteny. Z českých velikánů jmenujme jako Malého vzory např. Bohuslava Reynka či Františka Halase, k jehož odkazu se Malý ve *Vraních zpěvech* přímo hlásí např. v básni *Sépie*.

Erasmus v Jeně „V té jsem také objevil rakouského básníka Georga Trakla, kterého jsem začal v Jeně překládat. Celý ten život v Německu, bydlení na odlehlém sídlišti, výlety po Durynsku, myslím ovlivnily mou tvorbu zásadně. V Jeně z velké části vznikly *Vraní zpěvy*, má druhá knižně vydaná sbírka poezie.“ (dostupné z: <http://www.absolventi.upol.cz/zpravy/clanek/radek-maly/>). V této sbírce se k pobytu v Německu vážou dva oddíly. Ten první z nich odkazuje svým názvem *Arbeit macht frei (básně z Němec)* k nápisům umístěným na brány koncentračních táborů. Stálou přítomnost neslavné kapitoly německé historie zachycuje autor např. hned v první básni tohoto oddílu, a to ve verších „Neonacistů kroky duní / v periferii s hořkou vůní“ (Lobeda-Ost, Trakl: *Vraní zpěvy*, s. 25). **Až mrazivě přesvědčivě působí částečně německy psaná báseň *Es ist mir trotzdem kalt (Vraní zpěvy, s. 33)*: „Buchenwald, Osvětím / Svým černým svědomím / Já, velké Německo, / Tě kluku posvětim / Tak pojd' blíž / Se přece nebojíš / Vid'? // Osvětím, Buchenwald / Zima je, Zmrznu ti / Zatop si Přidej plyn / Es ist mir trotzdem kalt / Tak pojd' blíž / Se přece nebojíš / žít?“**

Cestování je hlavním námětem sbírky *Větrní*, o čemž svědčí i její hravě **víceznačný podtitul *Zcestné verše***. Ač je první oddíl ironicky nazván *Jakýpak doma* a v jednotlivých básních jsou zachycena různá místa, která lyrický subjekt navštívil, jeho kroky přesto vždy vedou zpět do rodné Olomouce, o čemž svědčí básně napříč celou Malého tvorbou: *Svatý kopeček – bazilika Minor*

---

1 **Titel** Pták nad hořícím lesem : se vzpomínkem na Jana Palacha / Karl Lubomirski. Přel. Radek Malý **Person(en)** **Lubomirski, Karl** **Ausgabe** 1. vyd. **Verleger** Praha : BB Art **Erscheinungsjahr** 2003 . Lebt seit 1962 in Brugherio nahe Mailand. Seit 1980 Angestellter der Mailänder Niederlassung eines westdeutschen Chemie-Konzerns; Seit 1997 im Ruhestand.

(Lunovis, s. 30), uvedená dvojverším Jiřího Wolкера, báseň *Olomouc, 2. 4. 2001* a *Slunovrat 2001* (obě ze sbírky *Vraní zpěvy*), ale zejména pak právě poslední oddíl sbírky *Větrní*, jež je uveden tímto čtyřverším (psán je nejprve v němčině a s poznámkou „opsáno z posluchovských božích muk“): „Kam spěcháš, milý poutníku? / Zůstaň chvíli stát. / Pozří Ježíšův strach a pot, / pak pokračuj v cestě dál“ (s. 63). K Olomouci či jeho předměstí se v tomto oddílu nazvaném právě *Vorstadt*, tedy předměstí, přímo váží básně s názvy *A kdyby v olomouckém orloji* (s. 75), *Zas moje město podminovali* (s. 76), *Bojím se jak pes ohňostroje* (s. 77), *Po druhé sklence vermutu* (s. 80), *Dnes před úsvitem začala zas válka* (s. 81–82), ***Vorstadt Schnobolin (o předměstí Olomouce, s. 83)***, *Zelené nebe padá na předměstí* (s. 86), *Do větrů den se rozeštvál a byl* (s. 88), *Nad dómem měsíc jak gotická madona* (s. 91), *Vorstadt Neustift* (s. 94).

Radek Malý tvoří rovněž knihy pro děti – spolu s Hanou Mikulenkovou **je autorem učebnic českého jazyka a literatury pro první stupeň základní školy a autorského *Slabikáře*, jenž byl oceněn jakožto Nejkrásnější dětská kniha Knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě za rok 2004**, publikoval taktéž verše ke knize *Šmalcova abeceda*, která nese ocenění Nejkrásnější česká kniha v kategorii Knihy pro děti a mládež. Je autorem prózy *František z kaštanu*, *Anežka ze slunečnic*, která byla nominována na Zlatou stuhu v kategorii Beletrie pro děti a mládež, a dvou básnických sbírek pro děti: *Kam až smí smích* (2011), která získala Cenu ministryně školství za přínos k rozvoji dětského čtenářství v anketě Suk 2009, a ***Listonoš vítr* (2011), jež byla ověněna cenou Magnesia litera v kategorii Kniha pro děti a mládež (2012)**. Cenu Magnesia litera získal celkem dvakrát – tu první v kategorii poezie za sbírku *Větrní: (zcestné verše)* a již jeho debut *Lunovis* se dočkal v této soutěži nominace v kategorii Objev roku (2002). Vedle již zmíněných ocenění je Radek Malý taktéž držitelem Ceny Českého rozhlasu a čestného uznání v soutěži Alfreda Radoka za rozhlasovou hru *Pocit nočního vlaku*.

BIBLIOGRAFIE

Beletrie: Lunovis (BB 2001); Vraní zpěvy (BB 2002); Větrní (BB 2005); František z kaštanu, Anežka ze slunečnic (P 2006); Pocit nočního vlaku (rozhlasová hra, 2006); Pocit nočního vlaku (knížní realizace rozhlasové hry, 2008); Malá tma (BB 2008); Černé hoře. Dobroděšli (D 2008); Pocit nočního vlaku (audiozáznam rozhlasové hry, 2009); Kam až smí smích (BB 2009); Listonoš vítr (BB 2011).

Příspěvky ve sbornících: Cestou (2003); Hvízd žlutého inkoustu (a facka). Texty k nové české literatuře na přelomu století (2003); Czech literature at the turn of the millennium/ Neue tschechische Literatur an der Jahrtausendwende (2003); Antologie nové české literatury 1995–2004 (2004); Co si myslí andělíček (2004); Antologie české poezie II. díl: 1986–2006 (2007); Haná v poezii (2008); Současní čeští spisovatelé knih pro děti a mládež II. (2008); Kdybych vstoupil do Kauflandu, byl bych v Brně. Brno v české poezii (2009); Nejlepší české básně 2009 (2009).

Překlady: J. P. Strelka: Literatura a politika (2000); I. Fürst-Fialová: Expresionismus (2000); K. Lubomirski: Pták nad hořícím lesem (2003, překladatel a editor); G. Trakl: Podzimní duše (2005, překladatel a editor); E. Kästner: Třináct měsíců (2006, překladatel a editor); **Držice v drzých držkách cigarety. Malá antologie poezie německého expresionismu (2007, překladatel, editor a autor medailonů); H. Sonnenschein: Zaběhl jsem se s toulavými psy (2009, překladatel, editor a autor doslovu).**

Odborné práce: Slabikář (2004, spoluautor); Šmalcova abeceda (2005, spoluautor); Poetický slovníček dětem v příkladech (2012).

LITERATURA

Studie a články (výběr): -kul-: Ortenova cena pro Radka Malého, Lidové noviny 17. 9. 2003; R. Kopáč: Ortenova cena pro Radka Malého, Právo 19. 9. 2003; -ova- (O. Vašková): Ortenova cena za rok 2003 byla udělena, Knižní novinky 2003, č. 18; V. Novotný: Vavříny pro poezii, Český jazyk a literatura 2003, č. 3, 2003; R. Kopáč: Komu cenu za poezii?, MF Dnes 23. 3. 2006; L. Kundera:

doslov Na cestu, in: R. Malý: Větrní; F. Cinger: Vyhrál fotograf Jan Reich, u čtenářů Petr Sís: Na slavnostním večeru bylo rozděleno deset cen Magnesia Litera, Právo 25. 4. 2006; A. Horáčková: Autorem Knihy roku je fotograf, MF Dnes 25. 4. 2006; P. Šrámek: Zkušená, oceněný a neznámá: Jak porotci Magnesia Litery hodnotí poezii, A2 2006, č. 19; P. Mandys: Návrat Milana Kundery: Co se stalo v české literatuře, Týden 2006, č. 49, příl. Kronika roku 2006; D. Iwashita: Velký člověk a malá kniha, Lidové noviny 16. 12. 2006, příl. Orientace; Z poezie Radka Malého, Krok 2007, č. 3; L. Strnadová: Scénické čtení nabídne svezení nočním vlakem, MF Dnes 27. 2. 2008, Střední Morava Dnes; M. Nyklová: K větší slávě knih, Knižní novinky 2009, č. 12; J. Holý: Cena pro Malou tmu Radka Malého, Host 2009, č. 7; V. Fischerová: Doslov, in: R. Malý: Kam až smí smích 2011; H. Říhová: Paratexty v knihách nakladatelství Meander, Ladění 2010, č. 1/2; B. Grögerová: [Milé děti, jsem dopis, který napsala jedna babička v Praze...], předmluva in: R. Malý: Listonoš vítr 2011; A. Kocábek: Aby se nám lépe četlo, Týden 2012, č. 14; L. Skácelíková: Cena Magnesia litera putuje k básníku a překladateli z Univerzity Palackého, Žurnál Univerzity Palackého 5. 4. 2012.

Recenze (výběr): *Lunovis*: R. Kopáč, Pozor na něj!, MF Dnes 1. 3. 2002; R. Fridrich, Postexpresionistická prvotina, Tvar 2002, č. 8 * *Vraní zpěvy*: R. Kopáč, Drzá, ale vyzrálá tvorba, MF Dnes 11. 2. 2003; J. Hušek, Vraní zpěvy Radka Malého, Host 2003, č. 4, příl. Recenzní příloha; V. Novotný, Jak básnit, byv vyplivnut vaginou do stoky života, Labyrint revue 2003, č. 13/14, též in V. Novotný, Ta naše postmoderna česká, Kritiky a eseje 2008; P. Čermáček, Otázky, Weles 2004, č. 19 * *Větrní*: M. Kovářik, Nezcestné verše z Větrní inspirované putováním, Týdeník Rozhlas 2005, č. 29; R. Kopáč, Třikrát poezie z Petrova: Ohnisko, Kafka, Malý, Psí víno 2005, č. 34; J. Suk, Variace na romantickou pouť, Host 2005, č. 9; J. Chrobák, Něžná, skřipavá hudba, Tvar 2006, č. 4; K. Říhová, Cestování ve verších, Literární noviny 2006, č. 17; R. Fridrich, Větrné vlání, Weles 2006, č. 26 * *František z kaštanu, Anežka ze slunečnic*: P. Mandys, Literární kapsář, Týden 2006, č. 47; J. Patočka, Knižnička vánočních dáreků pro děti, Literární noviny 2006, č. 51; G. Pleska, Nebát se říct nic, Tvar 2007, č. 14; J. Čeňková, O Františkovi a Anežce, Host 2007, č. 8 * *Pocit nočního vlaku*: A. Sedláčková, Noční vlak „jel“ pro náročné publikum, MF Dnes 6. 3. 2008, Střední Morava Dnes * *Malá tma*: -Dora-, Básně oceňovaného autora jsou jen stylistická cvičení, MF Dnes 28. 11. 2008; J. Chrobák, „Vítr se skřipnul ve dveřích a sténá“: Aneb: když je báseň hudba, Weles 2008, č. 35/36; M. Chocholatý, Uchopit svět jak červa mezi prsty, Host 2009, č. 2; K. Piorecký, Evropský básník z Olomouce, Tvar 2009, č. 6 * *Kam až smí smích*: J. Šrámková, Radek Malý, Kam až smí smích, A2 2009, č. 23; G. Pleska, Nechte maličkých přijít k Malému, Tvar 2010, č. 5 * *Listonoš vítr*: H. Veličková, Listonoš vítr šeptá verše dětem, Krok 2011, č. 2; Lucie B: Nasápáno děti, Tvar 2011, č. 14.

Rozhovory (výběr): M. Grass, Malý: Necítím se zastrčený, Olomoucký den 25. 3. 2003, R. Václavík, Básník Radek Malý dostal Ortenovu cenu, MF Dnes 8. 11. 2003, Střední Morava Dnes; O. Horák, Georg Trakl jako experimentátor, Lidové noviny 12. 5. 2005, příl. Kulturní premiéry; D. Kaprálová, Napsat báseň je magický rituál: Radek Malý, absolvent olomoucké univerzity, patří k velkým básnickým talentům, sám se považuje za překladatele, MF Dnes 6. 5. 2006, Střední Morava Dnes; E. Gilk, „Nad tím, co píšu, nemám moc“: rozhovor s Radkem Malým u příležitosti jeho třicetiny, Krok 2007, č. 3; T. Hrbek, Mezi uměním, řemeslem a vědou: Rozhovor s básníkem, překladatelem a literárním vědcem Mgr. Radkem Malým, Ph.D., dostupné z: <http://www.absolventi.upol.cz/zpravy/clanek/radek-maly/>; A. Palán, Předčítat dětem na veřejných čteních je adrenalinová záležitost, Host 2011, č. 8, dostupné též z: <http://www.casopis.hostbrno.cz/cs/archiv/2011/8-2011/predcitat-detem-na-verejnych-ctenich-je-adrenalinova-zalezitost>; Hlavně, že to pořád ještě kolotá: rozhovor s Radkem Malým, Tvar 2012, č. 13, dostupné též z: <http://www.itvar.cz/cz/2012/13-2012-maly-316.html>.

SOUVISEJÍCÍ ODKAZY

[Bibliografická databáze ÚČL AV ČR](#)

Autor	hesla:	Iva	Chomiszaková	(2012)
Aktualizace	hesla:	11.	8. 2012	(ich)

Aktualizace bibliografie: 11. 8. 2012 (ich)

[Stáhnout PDF](#)

Příspěvek byl publikován [16.3.2013](#) | Rubrika: [básník](#), [dramatik](#), [překladatel](#), [prozaik](#).

Hledat:

Kategorie

- ▲ [básník](#) (36)
- ▲ [dramatik](#) (8)
- ▲ [editor](#) (9)
- ▲ [esejista](#) (1)
- ▲ [filolog](#) (3)
- ▲ [literární historik](#) (7)
- ▲ [literární kritik](#) (10)
- ▲ [literární vědec](#) (7)
- ▲ [překladatel](#) (14)
- ▲ [prozaik](#) (39)
- ▲ [publicista](#) (20)
- ▲ [redaktor](#) (4)
- ▲ [scenárista](#) (1)
- ▲ [textař](#) (1)
- ▲ [výtvarník](#) (8)

[Používáme WordPress \(v češtině\).](#)